

**Ο περί Καταπολέμησης της Εμπορίας Προσώπων και περί Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης
Ανηλικίων Νόμος του 2000 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής
Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.**

Αριθμός 3(I) του 2000

**ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΘΥΜΑΤΑ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ
ΚΑΙ ΓΙΑ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ**

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Καταπολέμησης της Εμπορίας Προσώπων και
περί Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Ανηλικίων Νόμος του 2000. Συνοπτικός
τίτλος.
2. Στο Νόμο αυτό, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια-«ανήλικος» Ερμηνεία.
σημαίνει, πρόσωπο το οποίο δε συμπλήρωσε το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του·

«εμπορία» σημαίνει οποιαδήποτε πράξη ή ενέργεια που διευκολύνει την είσοδο,
διέλευση ή διαμονή στην εδαφική επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας ή την έξοδο από
την εδαφική επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας ενήλικων ή ανήλικων προσώπων, με
σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευσή τους·

«καθορισμένη σύμβαση» σημαίνει τη Σύμβαση περί Καταστολής και Εξαλείψεως της 57 του 1983.
Σωματεμπορίας και της Πορνείας Άλλων, η οποία έχει κυρωθεί με τον περί της Συμβάσεως
περί Καταστολής και Εξαλείψεως της Σωματεμπορίας και της Πορνείας Άλλων (Κυρωτικό)
Νόμο του 1983·

«πορνογραφία» σημαίνει τη με οποιοδήποτε τρόπο οπτική ή οπτικοακουστική εγγραφή ή
απεικόνιση οποιασδήποτε μορφής ή φύσης σεξουαλικής πράξης ή ενέργειας πάνω σε
οποιοδήποτε πρόσωπο ή με τη συμμετοχή αυτού και «πορνογραφικό υλικό» θα ερμηνεύεται
ανάλογα·

«σεξουαλική εκμετάλλευση ανηλικού» σημαίνει-

- (α) την παρότρυνση ή τον εξαναγκασμό ανηλικού να συμμετάσχει σε οποιαδήποτε
σεξουαλική δραστηριότητα·
- (β) την εκμετάλλευση ανηλικού με την εκπόρνευσή του ή με τη συμμετοχή του σε
άλλες σεξουαλικές πρακτικές·
- (γ) την εκμετάλλευση ανηλικού με συμμετοχή του σε πορνογραφικές παραστάσεις και
υλικό, περιλαμβανομένης της παραγωγής, πώλησης και διανομής ή άλλων
μορφών εμπορίας παρόμοιου υλικού, καθώς και της κατοχής τέτοιου υλικού·

«σεξουαλική εκμετάλλευση ενηλικίου» σημαίνει την εκμετάλλευση ενηλικίου σε πορνεία·

«θύμα» σημαίνει οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο υφίσταται σεξουαλική εκμετάλλευση, η
οποία απαγορεύεται από τον παρόντα ή άλλο νόμο ή καθορισμένη σύμβαση και η οποία
τιμωρείται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου·

«Υπουργός» σημαίνει τον Υπουργό Εσωτερικών και περιλαμβάνει οποιοδήποτε
λειτουργό του Υπουργείου του, ο οποίος θέλει εξουσιοδοτηθεί από τον Υπουργό για τους
σκοπούς του παρόντος Νόμου.

Σεξουαλική
εκμετάλλευση
προσώπων.

3.- (1) Απαγορεύεται-

α) Η σεξουαλική εκμετάλλευση ενήλικων προσώπων με κερδοσκοπικό σκοπό εφόσον-

- (i) Γίνεται χρήση εξαναγκασμού, βίας ή απειλών· ή
- (ii) υπάρχει εξαπάτηση· ή
- (iii) γίνεται μέσω κατάχρησης εξουσίας ή άλλης μορφής πίεσης, σε τέτοιο βαθμό ώστε το συγκεκριμένο πρόσωπο να μην έχει ουσιαστική και αποδεκτή επιλογή παρά να υποκύψει στην πίεση ή κακοποίηση·

(β) η εμπορία ενήλικων προσώπων για κερδοσκοπικό σκοπό και με την προοπτική της σεξουαλικής εκμετάλλευσής τους εφόσον ισχύουν οι όροι που αναφέρονται στην παράγραφο (α) του παρόντος εδαφίου·

(γ) η σεξουαλική εκμετάλλευση ή η κακοποίηση ανηλίκων·

(δ) η εμπορία ανηλίκων με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση ή την κακοποίησή τους.

(2) Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, σχέση συγγένειας με το θύμα εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι τρίτου βαθμού, καθώς και κάθε άλλη σχέση του θύματος με πρόσωπο, το οποίο λόγω της θέσης του ασκεί εξουσία ή επιρροή στο θύμα και περιλαμβάνει σχέση με κηδεμόνα, εκπαιδευτικό, υπεύθυνο οικοτροφείου, σωφρονιστηρίου, φυλακών ή άλλων παρόμοιων ιδρυμάτων, καθώς και με άλλα πρόσωπα με ανάλογη θέση ή ιδιότητα συνιστά κατάχρηση εξουσίας ή άλλης μορφής πίεση-

(α) Όποιος ενεργεί κατά παράβαση των απαγορεύσεων που αναφέρονται στο εδάφιο (1)(α) και (β) διαπράττει αδίκημα και σε περίπτωση καταδίκης του υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα δεκαπέντε έτη·

(β) Όποιος ενεργεί κατά παράβαση των απαγορεύσεων που αναφέρονται στο εδάφιο (1)(γ) και (δ) διαπράττει αδίκημα και σε περίπτωση καταδίκης του υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα είκοσι έτη·

4.-(1) Όποιος χρησιμοποιεί ανήλικα πρόσωπα για τους σκοπούς εμπορίας, παρασκευάζει, αποκτά, κατέχει, μεταφέρει, εισάγει ή εξάγει με οποιοδήποτε τρόπο ή θέτει σε κυκλοφορία έγγραφα, έντυπα, συγγράμματα, σχέδια, εικόνες, ζωγραφιές, εμβλήματα, φωτογραφίες, κινηματογραφικές ταινίες ή άλλα άσεμνα αντικείμενα οποιουδήποτε είδους ή μεταχειρίζεται οποιοδήποτε μέσο δημοσιότητας προς διευκόλυνση της κυκλοφορίας ή του εμπορίου των άσεμνων αντικειμένων, διαπράττει αδίκημα και σε περίπτωση καταδίκης του θα υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη·

(2) Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, άσεμνα αντικείμενα θεωρούνται τα χειρόγραφα, έντυπα, εικόνες και λοιπά αντικείμενα, όταν, σύμφωνα με το κοινό αίσθημα προσβάλλουν την αιδώ:

Νοείται ότι δε θεωρούνται άσεμνα αντικείμενα τα έργα τέχνης ή επιστήμης και ιδίως αυτά που ανήκουν στην πολιτιστική δημιουργία της ανθρωπότητας ή που συμβάλλουν στην πρόωθηση της ανθρώπινης γνώσης.

Εμπορία
πορνογραφικού
υλικού.

Διακίνηση προσώπων
για σκοπούς
σεξουαλικής
εκμετάλλευσης.

5.-(1) Πρόσωπο, το οποίο διακινεί οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο ή πρόσωπα, με ή χωρίς την αρχική συγκατάθεση ή γνώση τους, για σκοπούς μετέπειτα σεξουαλικής εκμετάλλευσής τους κατά παράβαση των άρθρων 3 ή 4 του παρόντος Νόμου ή οποιουδήποτε άλλου νόμου ή οποιασδήποτε καθορισμένης σύμβασης που απαγορεύει παρόμοια εκμετάλλευση ή το οποίο εν γνώσει του υποκινεί, συμβουλεύει, επιτρέπει ή ανέχεται, συμμετέχει ή συμβάλλει σε τέτοια διακίνηση προσώπου, διαπράττει αδίκημα και σε περίπτωση καταδίκης

του υπόκειται, τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (2), σε χρηματική ποινή μέχρι δέκα χιλιάδες λίρες ή σε φυλάκιση μέχρι δέκα έτη ή και στις δύο αυτές ποινές.

(2) Όταν η διάπραξη του δυνάμει του εδαφίου (1) αδικήματος έχει ως θύμα ανήλικο πρόσωπο, η προβλεπόμενη για το αδίκημα ποινή διαφοροποιείται σε φυλάκιση μέχρι δεκαπέντε έτη ή σε χρηματική ποινή μέχρι δεκαπέντε χιλιάδες λίρες ή και στις δύο αυτές ποινές.

(3) Σε ποινική δίωξη για αδίκημα δυνάμει του παρόντος άρθρου, ο σκοπός σεξουαλικής εκμετάλλευσης τεκμαίρεται ότι υπάρχει στον κατηγορούμενο στις περιπτώσεις όπου η τυχόν απαιτούμενη άδεια εισόδου ή η άδεια εξόδου από τη Δημοκρατία του διακινούμενου προσώπου έχει πλαστογραφηθεί ή έχει εξασφαλιστεί από τις αρμόδιες αρχές κατόπιν δόλου, απάτης, πλαστογραφίας εγγράφων ή ψευδών παραστάσεων ή δηλώσεων αναφορικά με οποιαδήποτε στοιχεία, που απαιτούνται να υποβληθούν για την έκδοση της άδειας:

Νοείται ότι το πιο πάνω τεκμήριο μπορεί να ανατραπεί, αν ο κατηγορούμενος ήθελε ικανοποιήσει το δικαστήριο ότι οι πιο πάνω παράνομες ενέργειες είχαν άλλο σκοπό από τον τεκμαιρόμενο.

6. Εκτός όπου ρητά άλλως προβλέπεται στον παρόντα Νόμο, σε περίπτωση διάπραξης οποιοδήποτε αδικήματος, που προβλέπεται στον παρόντα Νόμο, η απόδειξη των ακόλουθων γεγονότων δεν αποτελεί υπεράσπιση για τον κατηγορούμενο, ήτοι-

Αποκλεισμός ορισμένων υπερασπίσεων.

- (α) Το γεγονός ότι ο κατηγορούμενος δε γνώριζε ή δεν πίστευε ότι το θύμα του αδικήματος ήταν μικρότερο από ορισμένη ηλικία· ή
- (β) το γεγονός ότι το θύμα συγκατατίθεται στην παράνομη πράξη, που συνιστά το αδίκημα ή ότι λαμβάνει οποιαδήποτε χρηματική ή άλλη αμοιβή γι' αυτή· ή
- (γ) το γεγονός ότι στο κράτος όπου έλαβε χώραν, εν όλω ή εν μέρει, η πράξη ή ενέργεια, για την οποία κατηγορείται ο κατηγορούμενος δε συνιστά αδίκημα ή δεν απαγορεύεται.

7.-(1) Ενώσω βρίσκονται στο έδαφος της Δημοκρατίας, τα θύματα εκμετάλλευσης κατά παράβαση του παρόντος ή οποιοδήποτε άλλου Νόμου ή οποιασδήποτε καθορισμένης σύμβασης δικαιούνται έναντι της Δημοκρατίας και η Δημοκρατία έχει καθήκον να παρέχει σ' αυτά κάθε εύλογη προστασία και στήριξη, συμπεριλαμβανομένων, στο μέτρο του δυνατού και εύλογου, διευθετήσεων για τη συντήρηση, προσωρινή στέγαση, περίθαλψη και ψυχιατρική στήριξη μέχρις ότου κριθεί ότι αυτά έχουν επουλώσει την οποιαδήποτε τραυματική τους εμπειρία

Κρατική μέριμνα.

(2) Όταν πρόσωπο καταδικάζεται για αδίκημα σχετικό με εκμετάλλευση άλλου προσώπου, το εκδικάζον δικαστήριο επιπρόσθετα με οποιαδήποτε άλλη προβλεπόμενη ποινή ή μέτρο, δύναται να διατάξει τον κατηγορούμενο όπως καταβάλει στη Δημοκρατία ολόκληρο ή μέρος των δαπανών και εξόδων στα οποία η τελευταία υπεβλήθη, υποβάλλεται ή εύλογα προβλέπεται ότι θα υποβληθεί η Δημοκρατία κατά την εκπλήρωση του πιο πάνω αναφερόμενου καθήκοντος της.

8.-(1) Ανεξάρτητα και χωρίς επηρεασμό οποιοδήποτε άλλου ένδικου μέσου θεραπείας, που προβλέπεται δυνάμει άλλης νομοθετικής ή άλλης πρόνοιας, τα θύματα εκμετάλλευσης κατά την έννοια του παρόντος Νόμου κέκτονται θεσμικό αγωγήμο δικαίωμα αποζημιώσεων εναντίον παντός υπευθύνου για την εκμετάλλευση αυτή, ο οποίος υπέχει αντίστοιχη αστική ευθύνη για καταβολή ειδικών και γενικών αποζημιώσεων προς τα θύματά του.

Αγωγήμο δικαίωμα για αποζημιώσεις.

(2) Οι πιο πάνω αναφερόμενες γενικές αποζημιώσεις πρέπει να είναι δίκαιες και εύλογες και κατά τον υπολογισμό τους το δικαστήριο δύναται να λάβει υπόψη του τα ακόλουθα:

- (α) Την έκταση της εκμετάλλευσης και το όφελος, που ο υπεύθυνος απεκόμισε ή ηδύνατο να αποκομίσει από την εκμετάλλευση του θύματος·
- (β) τις μελλοντικές προοπτικές του θύματος και σε ποιά έκταση επηρεάστηκαν από την πράξη της εκμετάλλευσης·
- (γ) το βαθμό της υπαιτιότητας του υπευθύνου·
- (δ) τη συγγένεια ή τη σχέση εξουσίας ή επιρροής του υπευθύνου προς το θύμα του.

(3) Το δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη το βαθμό βαναυσότητας της εκμετάλλευσης ή το βαθμό συγγένειας ή σχέσης εξουσίας του υπευθύνου προς το θύμα, δύναται να επιδικάσει τιμωρητικές αποζημιώσεις.

(4) Το δικαστήριο κατά τον υπολογισμό των ειδικών αποζημιώσεων λαμβάνει υπόψη του κάθε δαπάνη, στην οποία υποβάλλεται το θύμα συνεπεία της εκμετάλλευσης, περιλαμβανομένων των εξόδων επαναπατρισμού σε περίπτωση αλλοδαπού θύματος.

Εργοδότηση
αλλοδαπών θυμάτων.

9.-(1) Νόμιμα εισερχόμενος στη Δημοκρατία αλλοδαπός, ο οποίος αναγκάζεται να εγκαταλείψει την εργασία του, είτε λόγω παράνομης εκμετάλλευσης κατά την έννοια του παρόντος Νόμου είτε λόγω άλλης μορφής κατάχρησης από το πρόσωπο το οποίο ζήτησε την εργοδότησή του στη Δημοκρατία δικαιούται να ζητήσει από τον Υπουργό άδεια για εργοδότησή του από άλλο εργοδότη.

(2) Σε τέτοια περίπτωση ο Υπουργός μπορεί να επιτρέψει αυτό κάτω από όρους που ήθελε αναγράψει στην άδεια, μεταξύ των οποίων μπορεί να περιλαμβάνεται και ο όρος ότι η νέα εργοδότηση-

- (α) Θα αφορά το ίδιο επάγγελμα για το οποίο ζητήθηκε αρχικά η εργοδότηση·
- (β) θα είναι ίσης διάρκειας με το υπόλοιπο της περιόδου για την οποία δόθηκε η αρχική άδεια·
- (γ) θα υπόκειται σε άμεσο τερματισμό οποτεδήποτε ο Υπουργός ήθελε κρίνει σκόπιμο.

Διορισμός κηδεμόνα.

10.-(1) Το Υπουργικό Συμβούλιο προβαίνει, κατόπιν εισήγησης του Υπουργού, στο διορισμό κηδεμόνα θυμάτων εκμετάλλευσης.

(2) Στον κηδεμόνα καταβάλλεται τέτοια αποζημίωση και ο διορισμός θα είναι για τέτοια περίοδο, ως το Υπουργικό Συμβούλιο ήθελε αποφασίσει.

(3) Μέχρις ότου διοριστεί κηδεμόνας δυνάμει του εδαφίου (1), το Υπουργικό Συμβούλιο, με τη σύμφωνη γνώμη του οικείου Υπουργού, διορίζει με απόσπαση λειτουργό από οποιοδήποτε Υπουργείο για να ασκεί τις εξουσίες και αρμοδιότητες του κηδεμόνα.

Καθήκοντα και
εξουσίες κηδεμόνα.

11. Ο κηδεμόνας έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- (α) Να συμβουλεύει και καθοδηγά τα θύματα εκμετάλλευσης·
- (β) προκαταρκτικά να ακούει παράπονα εκμετάλλευσης ή παράβασης του Νόμου και να λαμβάνει όλα τα μέτρα για την πλήρη διερεύνηση τους από τα αρμόδια όργανα·
- (γ) να φροντίζει μέσω των κρατικών υπηρεσιών για την περίθαλψη και ασφαλή διαμονή των θυμάτων·
- (δ) να προωθεί μέσω των αρμόδιων αρχών τη δίωξη των προσώπων, που έχουν προβεί σε πράξεις εκμετάλλευσης ή άλλες ενέργειες κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου·

(ε) να λαμβάνει όλα τα μέτρα για να βοηθηθεί το θύμα να αποκατασταθεί, να εργοδοτηθεί ή επαναπατριστεί·

(στ) να εντοπίζει αδυναμίες ή κενά του Νόμου ή Κανονισμών και να εισηγείται στον Υπουργό την τροποποίησή τους.

12. Αδικήματα διαπραττόμενα κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου θεωρούνται ως γενεσιουργά αδικήματα δυνάμει των περί Συγκάλυψης, Έρευνας και Δήμευσης Εσόδων από Ορισμένες Εγκληματικές Πράξεις Νόμων ως αν αυτά είχαν περιληφθεί στον εν λόγω Νόμο.

Γενεσιουργά αδικήματα.
61(I) του 1996
25(I) του 1997
41(I) του 1998.

13. Τα αδικήματα τα αναφερόμενα στις διατάξεις των άρθρων 3, 4 και 5 του παρόντος Νόμου θα εκλαμβάνονται ότι περιλαμβάνονται στο Παράρτημα του περί Εκδόσεως Φυγόδικων Νόμου του 1970.

Εκδόσιμα αδικήματα.
97 του 1970.

14. Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται για καλύτερη εφαρμογή του παρόντος Νόμου να εκδίδει Κανονισμούς, οι οποίοι κατατίθενται στη Βουλή των Αντιπροσώπων προς έγκριση.

Κανονισμοί.

15. Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του άρθρου 5(1) του Ποινικού Κωδικός, πράξεις τελούμενες οπουδήποτε εκτός της Δημοκρατίας από οποιοδήποτε πρόσωπο, οι οποίες αν ετελούντο εντός της Δημοκρατίας θα συνιστούσαν τα αδικήματα δυνάμει των άρθρων 3, 4 και 5 του παρόντος Νόμου, δύναται να εκδικαστούν από αρμόδιο δικαστήριο της Κυπριακής Δημοκρατίας, που ασκεί ποινική δικαιοδοσία.

Επέκταση δικαιοδοσίας ημεδαπών δικαστηρίων.
Κεφ. 154.
3 του 1962
43 του 1963
41 του 1964
69 του 1964
70 του 1965
5 του 1967
58 του 1967
44 του 1972
92 του 1972
29 του 1973
59 του 1974
3 του 1975
13 του 1979
10 του 1981
46 του 1982
86 του 1983
186 του 1986
111 του 1989
236 του 1991
6(I) του 1994
3(I) του 1996
99(I) του 1996
36(I) του 1997
40(I) του 1998
45(I) του 1998
15(I) του 1999
37(I) του 1999
38(I) του 1999.